

Høringsvars skjema: Nasjonal e-helsestrategi for helse- og omsorgssektoren

Saksnummer: 22/414

Kryss av for type organisasjon/virksomhet:

- Statlig etat, ombud eller fagråd
- Fylkeskommune/Statsforvalteren
- Kommune/KS
- RHF/Helseforetak
- Fag- og interesseorganisasjoner
- Pasient- og brukerorganisasjon
- Forskning- og utdanningsorganisasjon
- Privatperson
- Privat virksomhet/næringsliv
- Annen enn nevnt ovenfor

Kontaktinformasjon

Navn på virksomheten (statlig etat, kommune, privatperson osv.): Unio

Kontaktperson: Mia Andresen

E-postadresse: mia.andresen@unio.no

Høringsdokumentet oppsummerer fire tema som direktoratet ønsker tilbakemelding på:

- Strategiens rolle
Unio har ingen innspill til dette punktet.
- Visjon, overordnende mål og målgrupper
Det er fremhevet at målgruppene for strategien er helsepersonell og innbyggere. Unio ønsker å fremheve at ledere og merkantilt personell bør nevnes eksplisitt. Disse gruppene har et viktig ansvar i oppfølgingen av strategiarbeidet.
- Fem prioriterte strategiske mål med målindikatorer
Se innspill nedenfor.
- Strategisk styring og oppfølging av strategien
Se innspill nedenfor.

1) Kan dere stille dere bak de fem strategiske målene, gitt strategiens rolle for å skape en felles langsiktig og forutsigbar retning for digitalisering på tvers av aktørene i helse- og omsorgssektoren?

Ja, utdyp gjerne

Nei, utdyp gjerne

Vet ikke, utdyp gjerne

2) Har dere tilbakemelding på de fem strategiske målene med målintikatorer?

Mål 1: Aktiv medvirkning i egen og næres helse

Utjevning av sosiale helseforskjeller og lik tilgang til helsetjenester av god kvalitet er viktige prinsipper i Unios politikk. Alle må sikres et kvalitativt godt og tilstrekkelig utbygd helsetilbud, uavhengig av bosted og økonomi. Koordinerte tjenester og styrket ressursinnsats på tvers av profesjoner, sektorer og forvaltningsnivåer er et mål. Innovasjon må prioriteres for å gjøre helsetjenestene best mulig rustet til å møte fremtidens utfordringer. Unio mener at vi bør utvikle og ta i bruk flere løsninger for eHelse, IKT og velferdsteknologi som ivaretar pasientsikkerhet og personvern. Løsningene må håndteres innenfor etisk forsvarlige rammer. Videre må finansieringssystemet for å legge til rette for nødvendig investeringer i kompetanse, IKT- grunnmur, utstyr og bygg for å oppnå en effektiv og forsvarlig drift og økt kvalitet i møte med mottakerne av tjenestene.

Unio støtter forslaget til mål 1.

Mål 2: Enklere arbeidshverdag

Unio mener det bør arbeides målrettet og systematisk for å skape arbeidskulturer for digital innovasjon. Det er viktig at de ansatte får nødvendig digital kompetanse til å både kunne utføre de daglige oppgavene, men også kunne bidra til å fremme innovative arbeidsplasser. Det er stort behov for helhetlige analyser av hva digitalisering vil kunne innebære for næringslivet, offentlig sektor, arbeidslivet og for personer utenfor arbeid. Helse- og velferdsteknologi er kunnskapsintensiv industri som Norge har anledning til å både utvikle og lede. Dette vil kreve et tett samspill mellom helseprofesjonene, teknologimiljøer og ulike næringsvirksomheter. Det må også sikres incentiver for å koble utdannings- og gründermiljøer. Videre må det utvikles tilskuddordninger for innovasjon i offentlig sektor, herunder organisasjons utvikling, tjenesteutvikling og anskaffelser. For Unio er det særlig viktig at det sikres medbestemmelse i digitaliseringsprosesser som i andre omstillingsprosesser. Disse forholdene bør omtales i strategien.

Det står i strategien at digital kompetanse er en kritisk faktor for digital transformasjon. Helsepersonell vil derfor måtte opparbeide seg dette i utdanningen for å møte behovet i tjenestene. Det står også nevnt i strategien at Kunnskapsdepartementet har utarbeidet en egen strategi for digital omstilling for universitets- og høyskolesektoren. Unio ønsker å påpeke at det er særlig viktig at kandidatene oppnår sluttkompetanse i tråd med forskrift om felles rammeplan for helse- og sosialfagutdanninger. Der står det blant annet i § 2 at kandidaten:

- kjenner til nytenkning og innovasjonsprosesser og kan bidra til tjenesteinnovasjon og systematiske og kvalitetsforbedrende arbeidsprosesser.
- har digital kompetanse og kan bistå i utviklingen av og bruke egnet teknologi både på individ- og systemnivå.

For å oppnå sluttkompetansen må det legges til rette for yrkestilpasset digital kompetanse i tråd med strategiens ambisjoner. I tillegg er det stort behov for utdanningsfaglig digital kompetanse. Kompetansen i pedagogisk bruk av digital teknologi hos dem som underviser i høyere utdanning må også økes for å nå målene. Dette bør fremheves i Nasjonal e-helsestrategi. Utdanning og etterutdanning bør derfor inkluderes som eget punkt.

Unio mener at tillit må bygges nedenfra, og at dette er særdeles viktig for at førstelinjen skal gi innbyggerne best mulige tjenester. Medvirkning blant ansatte er derfor vesentlig når tillit skal bygges og tjenestene skal bli bedre.

Unio støtter derfor forslaget til mål 2, men ønsker presiseringer i tråd med innspillet som er gitt.

Mål 3: Helsedata til fornying og forbedring

Til tross for bred enighet om at forskning og utvikling skal sikre vår fremtid, ligger Norge bak andre nordiske land når det gjelder investeringer i FoU målt som andel av BNP og som er forskningsinnsats per innbygger. Det er derfor behov for å øke forskningsinnsatsen, og det offentlige må ta et større ansvar for å stimulere til økt forskningsinnsats i næringslivet. Styrkingen må skje i form av økte ressurser til både forskningsprogrammer, anvendt forskning og til grunnforskning. Det er særlig viktig å styrke offentlig finansiering av forskning innenfor viktige velferdsområder. Helseforskning har en sentral og avgjørende rolle for å sikre et kvalitativt godt, effektivt, rettferdig og treffsikkert helsetilbud. Unio er opptatt av å styrke helseforskningen, og at det etableres rammevilkår som sikrer langsiktighet for forskningsvirksomheten ved sykehusene så vel som forskningsvirksomheten tilknyttet til den kommunale helse- og omsorgstjenesten. Forskning er en av fire hovedoppgaver i sykehusene. Forskningen ved helseforetakene skal både sikre god og riktig diagnostikk og pasientbehandling, og sikre at helsetjenestene er oppdaterte innen den medisinske utviklingen. Gjennom forskningen skal helseforetakene gjøres i stand til å foreta kritiske vurderinger av etablerte og nye diagnostiske metoder, behandlingstilbud og teknologi. Unio er derfor opptatt av at det etableres rammevilkår som sikrer langsiktighet for forskningsvirksomheten, samtidig som vi sikrer fornuftig og effektiv bruk av ressursene. Omtrent ni av ti helseforskningskroner går i dag til forskning i spesialisthelsetjenesten. Samtidig er det sånn at stadig mer av både behandling og forebygging skjer i den kommunale helse- og omsorgstjenesten. Unio mener det er et behov for å styrke forskningen i tilknytning til de kommunale helse- og omsorgstjenestene. Både personell, administrativ ledelse og politikere trenger et godt kunnskapsgrunnlag for å kunne utvikle tjenestene, og for å vite med større sikkerhet hva som virker og hvilke tiltak som eventuelt ikke gir ønsket effekt. Unio har også tydeliggjort viktigheten av helseforskning [i innspillet](#) til Kunnskapsdepartementets arbeid med Langtidsplan for forskning og høyere utdanning.

Unio støtter derfor forslaget. For å nå målet må det gis økt støtte til helseforskning.

Mål 4: Tilgjengelig informasjon og styrket samhandling

Unio støtter forslaget.

Mål 5: Samarbeid og virkemidler som styrker gjennomføringskraft

Unio mener at vår felles helse- og omsorgstjenestene skapes gjennom samhandling på tvers av relevante aktører. Koordinerte tjenester og en styrket ressursinnsats på tvers anses derfor som sentralt. Unio støtter derfor forslaget, men ønsker å fremheve, i tråd med innspill til mål 2, at utdanning legges til i kulepunkt 6:

Forslag til nytt punkt:

- *Mer samarbeid og partnerskap med næringsliv, utdanning og forskning.*

I tillegg bør det legges til, i tråd med mål 2, at det skal sikres medbestemmelse i digitaliseringsprosesser som i andre omstillingsprosesser. Vi foreslår derfor at det legges til nytt kulepunkt:

- *Mer strukturert involvering av ansatte i innovasjons- og utviklingsarbeid. Videre skal det sikres medbestemmelse i omstillingsprosesser.*

3) Har dere tilbakemeldinger på prosessen for hvordan strategien skal følges opp?

Unio opplever dette som en omfattende og detaljert strategi. Strategienes detaljeringsgrad kan skape utfordringer knyttet til nødvendig styring og prioriteringer. Som en del av det videre arbeidet vil det derfor være viktig å vurdere antall målindikatorer, samt se på detaljeringen av hver indikator.

Vi vil også minne om regjeringens initiativ til en tillitsreform i offentlig sektor. Unio er positiv til en slik reform, og mener at den handler mye om at tillit må bygges nedenfra, og at dette er særdeles viktig for at førstelinjen skal gi innbyggerne best mulige tjenester. Medvirkning blant ansatte er derfor vesentlig når tillit skal bygges og tjenestene skal bli bedre. Dette arbeidet er også – etter vår mening – en viktig premiss for organisering og styring av helsetjenestene, herunder videre arbeid og oppfølgingen av e-helsestrategien.

4) Andre innspill og tilbakemeldinger?

Unio ønsker å påpeke at det må utvikles tilskuddordninger for forskning og innovasjon i offentlig sektor for å nå målene i strategien.